

ÎNCHEIERE

15 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecători

Valentina Clevadi
Dumitru Mardari, Galina Stratulat

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către
Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Balan
Veaceslav împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura
Generală și Ministerul Afacerilor Interne al RM cu privire la repararea prejudiciului
cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și
instanțelor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2016, prin
care a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al RM și menținută
hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 23 februarie 2016

c o n s t a t ă

La 09 decembrie 2015 reclamantul Balan Veaceslav a depus cerere de
chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu
Procuratura Generală și Ministerul Afacerilor Interne al RM cu privire la repararea
prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale
procuraturii și instanțelor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, la 14 aprilie 2010, în jurul
orelor 15:30, conducând automobilul de model Volvo TH 1246, nr. de înmatriculare
CKO 952, deplasându-se pe traseul Chișinău - Bender, km 34, a fost tamponat de
automobilul de model Suzuki Grand Vitara, cu nr. de înmatriculare CQM 431,
condus de Sergiu Sleptov. În rezultatul accidentului, pasagerul din ultimul
automobil a suferit leziuni corporale care au fost calificate ca vătămări medii,
ambele unități de transport au fost deteriorate. Pe cazul dat a fost pornită cauza
penală în baza art. 264 Cod penal RM.

Menționează că, în cadrul urmării penale, la 11 ianuarie 2011, Sergiu Sleptov
a fost pus sub învinuire, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzută de art.
264 Cod penal. Totodată, față de Sergiu Sleptov a fost aplicată măsura preventivă, -
obligația de a nu părăsi localitatea. Ulterior, la 15 iunie 2011, ofițerul de urmărire
penală a înaintat procurorului Anenii Noi un alt raport pe marginea aceleiași cauze,

cu propunerea de a-1 recunoaște vinovat pe reclamant de comiterea accidentului și anunțarea acestuia în căutare, din motiv că se eschivează de la urmărirea penală.

În toată această perioadă, s-a aflat peste hotarele țării și domiciliul nu l-a schimbat. Totuși, în privința lui a fost emisă o ordonanță de reținere în baza căreia la 09 iulie 2011 a fost reținut, iar prin ordonanța procurorului din 17 iunie 2011 a fost pus sub învinuire în baza art. 264 alin. (1), (3) Cod penal al RM.

A mai menționat reclamantul, că vina nu a recunoscut-o deoarece cele imputate nu corespund adevărului. La 12 iulie 2011, a fost eliberat din detenție preventivă și aplicată măsura preventivă obligația de a nu părăsi localitatea, fapt ce l-a lipsit de locul de muncă la o companie de transport de mărfuri peste hotarele țării de unde a fost eliberat din funcție. Prin sentința judecătoreiei Anenii Noi din 10 aprilie 2012 reclamantul a fost achitat, fiind recunoscut nevinovat. Procurorul a declarat apel împotriva sentinței menționate care a fost admis prin decizia Curții de Apel Bender din 30 aprilie 2014, casată sentința primei instanțe și emisă o nouă decizie conform căreia reclamantul a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii imputate și stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 04 noiembrie 2014, a fost casată decizia Curții de Apel Bender din 30 aprilie 2014, cu menținerea sentinței Judecătoreiei Anenii Noi din 10 aprilie 2012.

Consideră reclamantul, că în baza celor relatate și în baza înscrisurilor anexate urmează ca acțiunea să fie admisă, iar prejudiciul urmează a fi reparat integral deoarece reclamantul a fost reținut ilegal, tras la răspundere penală pentru fapta pe care nu a comis-o, a fost condamnat cu aplicarea ilegală a măsurii preventive, fapt care a provocat pierderea locului de muncă, suferințe psihice, morale, materiale și incomodități din lipsa banilor.

Cere Balan Veceslav repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești în mărime de 150 000 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 11 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 23 februarie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, s-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul Veaceslav Balan prejudiciul moral în mărime de 10000 lei și suma de 11 000 lei cu titlu de prejudiciu material, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2016, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al RM și menținută hotărârea Judecătoreiei Buiucani mun. Chișinău din 23 februarie 2016.

La 08 decembrie 2016 Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 23 februarie 2016 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a indicat că, instanțele de judecată la pronunțarea hotărârii și deciziei au interpretat în mod eronat legea și au dat o apreciere arbitrară probelor.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la pronunțarea deciziei a interpretat în mod eronat normele de drept material.

Consideră că aprecierea privind evaluarea daunelor morale este subiectivă, iar criteriile care stau la baza cuantumului despăgubirilor trebuie să fie obiective împărtășind criteriul general evocat de instanța europeană, potrivit căruia despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă reputației, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

În această ordine de idei, efectuarea măsurilor operative de investigații este obligația organului de urmărire penală, care are drept scop de a descoperi circumstanțele și persoana care a comis infracțiunea. Toate măsurile procesuale ce au fost întreprinse sunt prevăzute de lege, sunt necesare într-o societate democratică, au un scop legitim de a asigura lupta cu criminalitatea și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării lor.

Astfel, rezultă expres că angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală sunt necesare unele condiții speciale, și anume existența faptei ilicite, respectiv nu orice acțiune a organelor de drept atrage răspunderea statului.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al RM nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al RM ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Valentina Clevadi

judecători

Dumitru Mardari

Galina Stratulat